

Inhoud

Dankwoord 11

Voorwoord *door Jos Vander Velpen* 13

Inleiding 21

Deel 1. Jongeren en de stad 27

1. Jong zijn in de stad 31

Jong zijn in de stad anno 2014 31

De rol van de ouders 32

Opvoeding is ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid 33

De publieke ruimte 36

Hangjongeren 38

Mogen kinderen nog spelen? 39

GAS-boetes 40

De socio-economische context 42

Kinderarmoede 42

Onderwijs 44

Arbeidsmarkt 44

Huisvesting 45

Gezondheid 46

Uitdagingen 47

Breken met het middenklassenideaal 48

Vertrekken van de jongeren zelf 49

Ervaring en intuïtie centraal stellen 50

Rolmodellen 51

Ruimte voor verbeelding 52

2. Brusselse jongeren 55

Huidige situatie 56

Historische achtergrond 60

Industriestad 60

Verkleuring en verarming 61

Probleemjongeren 63

Etnie, cultuur en religie 63

Structurele problemen 64

De kijk van de ander 65

Politici en het beleid 66

De media en de publieke opinie 67

Stereotypes en stigmatisering 70

Deel 2. Het neoliberalisme 73

3. Neoliberalisme voor dummies 77
  - Vrijheid 77
  - Oude overheid versus nieuwe overheid 78
  - Competitie 80
  - De neoliberale markteconomie 83
  - Het neoliberalisme als systeem 87
4. De opkomst van het neoliberalisme 91
  - De crisis van 1973-1974: het neoliberalisme komt op snelheid 91
  - It's much more than the economy, stupid!* 93
  - Neoliberalisme in crisis 95
  - De banken 96
  - Besparingsdrift in Europa 99
5. De stad en het neoliberalisme 103
  - De eeuw van de stad 104
  - Afbouw welvaartsstaat, opkomst strafstaat 105
  - Toenemende uitsluiting en ongelijkheid 107
  - Werkloosheid en werkende armen 109

Deel 3. Gevolgen van het neoliberalisme 113

6. Afbouw van de welvaartsstaat 117
  - De hoogdagen van de welvaartsstaat 117
    - Het stakingsrecht 118
    - Sociale afbraak in Griekenland 119
    - De arbeidersbeweging 121
    - Het Marshallplan 122
    - De welvaartsstaat wankelt 123
  - Welvaartsstaat in crisis 125
    - Afbouw 125
    - Verlaging van de uitkeringen 127
    - Gezondheidszorg 128
    - Lokale besparingen 129
  - De staat zet een stapje terug 130
  - Wat rest er nog voor de staat? 131
    - Psy-wetenschappen 132
    - Farma-industrie 133

7. Uitsluiting en ongelijkheid 135

De malaise van uitsluiting en ongelijkheid 135

Armoede 136

Eigen schuld, dikke bult 137

Littekens van armoede 139

Neoliberales recepten voor armoede 141

Inkomensongelijkheid 142

Ongelijkheid binnen het onderwijs 145

Sociale mix 148

De universiteit als bedrijf 151

8. Herstructureringen van de arbeidsmarkt 153

Jongeren op de arbeidsmarkt 154

Herstructureringen volgens de neoliberale logica 155

De schoonmakers van de NMBS 155

Mini-jobs 157

Als het regent in Duitsland, druppelt het in België 159

Kapitalisme doodt 160

'Kerkhofdienst' in de City 162

McDonaldsjobs 163

Ford Genk 164

De chantage van multinationals 165

Postindustrialisering 167

Flexicurity 167

Onzekerheid 169

Mensbeeld 170

9. Individuele verantwoordelijkheid 173

Studietoelage te laat aangevraagd? Pech 174

Werklozen doodpamperen 176

Deel 4. De strafstaat 181

Femme de la Rue 183

10. Criminaliseren van de uitgesloten 187

Criminaliteit 187

Dalende criminaliteitscijfers 187

De Verenigde Staten van Amerika: het land van de gevangenen 190

Europa in de ban van de VS 194

Sociale problemen criminaliseren 195

Actieve strafstaat 195

Mensen zonder papieren straffen 197

Verbod op bedelarij 198

Gevangenisarbeid 199

Publieke opinie 200

11. Het spektakel van de nultolerantie 205

Veiligheid 205

Van herintegratie naar straffen 207

Het verklikmodel van procureur Dams 208

Vreemde nummerplaten 209

'Islamitische lente' 210

Controlemaatschappij 212

Big Brother is watching you 214

Nultolerantie 215

Nultolerantie in Brussel 215

Nultolerantie in Antwerpen 218

12. De neoliberale strafstaat 221

Media 221

Politiek 223

Stop-and-frisk 224

Politie 225

Gemeenschapsgerichte politiezorg 226

Als burgers zelf politieagent spelen 228

Politiegeweld 229

Racisme bij de politie 231

Justitie 233

GAS als mirakeloplossing 234

Sociaal zwakkeren straffen 236

Klassenjustitie 237

Interneringen 240

Privatiseringen 241

Gevangenisindustrie 244

Detentiehuizen 245

De neoliberale strafstaat 247

Een andere weg inslaan 250

Deel 5. Aanzet tot alternatieven 253

13. Positieve voorbeelden 257

Tewerkstelling 257

Coöperatieven 258

Huisvesting 260

L'Espoir 260

De eerste Community Land Trust op het Europese vasteland 261

Sociale huisvesting 263

Leegstaande panden	263
Onderwijs	264
Meertaligheid	264
Brussels onderwijs	266
Ongelijkheid aanpakken	267
Utopisme of realisme	268
Financiering	269
Tobintaks	270
Europa in Brussel	271
Een Marshallplan voor Brussel	271
14. Een andere dan de kapitalistische bril	275
Marx is terug	275
Het kapitalisme in vraag durven stellen	277
Arbeidsherverdeling	278
Een economie op maat van de noden en behoeften van de burgers	279
Zelfbeheer	279
Directe democratie	280
Constructief links project	282
Uitdagingen	283
Epiloog	285
Noten	291
Bibliografie	313